

Som det er udtalt i Undervisningsinspektionens Motivering til dets Forslag, er der ganske vist stor Forskel paa de forskellige Skolers pædagogiske Værd, økonomiske Stilling og hele ydre Ordning, saa det maa siges at være ugerligt at fastslaa Principper, der paa alle Punkter ramme en retfærdig Fordeling af Statens Tilskud; imidlertid ligne alle Skoler i en Henseende hverandre, hvad noksom fremgaar af de gennem Ministeriet indhente Oplysninger, nemlig deri, at de ikke evne at give deres Lærere, særlig den Stab af ældre, faste Lærere, der efterhaanden er bleven knyttet til Skolerne, en Løn, der staar i passende Forhold til den, som offentlig ansatte pensionsberettigede Skolemænd i vort Land nyde.

De private Realskoler sætte deres Lid til, at dette Andragende maa blive indrømmet, saaledes at de hidtil støttede Skoler under en eventuel ny Ordning ved Hjælp af Udligningsbeløbet maatte holdes skadesløse og ikke faa et mindre Tilskud end deres nuværende, der efterhaanden gennem en længere Arrække er indgaaet som en nødvendig Faktor i deres økonomiske Forhold, og de endnu ikke støttede Skoler nære den Forvisning, at man ikke vil nægte dem en Støtte, der ogsaa vil give deres Virksomhed gennem noget forbedrede Lærerløninger en mere sikker økonomisk Grundvold. Vi kunne ikke slippe den Overbevisning, at den for vort Land karakteristiske Udviklingsform for det højere Skolevæsen, den statsunderstøttede private Realskole, i sig rummer Betingelser for, at denne kan gøre Fyldest som en god, opdragende Skole, netop fordi den i saa høj Grad er knyttet til det private Initiativ. Paa den anden Side staar det os Skolemænd klart, at det fremadstridende Skolevæsen her som i andre Kulturlande stiller stigende Fordringer til Arbejdet og Arbejderne inden for Skolen, Fordringer, som Skolerne umulig ved egne pekuniære Midler ville se sig i Stand til at opfylde.

En specificeret Redegørelse for Tilskuddenes Fordeling efter Forslag IV i sin nuværende Skikkelse medfølger.

B.

Paa to Realskolemøder, der holdtes henholdsvis i Fjor i Aarhus og dette Aar i Vejle, var man enig om, at de to for Realskolerne lige vigtige Spørgsmaal om Statstilskuddenes Fordeling og om Pensionering af Lærerne skulde fremmes hvert for sig, og i Forbindelse med Tilskudsforslaget indsender man derfor et særligt Pensionsforslag, idet man forudsætter følgende:

Den stærke Udvikling, Realskolen i vort Land har været Genstand for i de sidste ca. 25 Aar, havde, som rimeligt er, ikke straks en tilsvarende Tilgang til Følge af Lærerkæfter, der fuldt ud egnede sig for vore Skolers højere Klasser, og de dygtigste blandt dem søgte tilmed efter saa Aars Forløb ind i offentlige Lærerstillingen. I Aarenes Løb har dette Forhold imidlertid væsentlig forandret sig, idet vore Skoler nu ikke savne Tilgang af Lærere, der ved Universitets- eller Seminariedannelse med fortsat Uddannelse paa Statens Lærerkursus have erhvervet sig det Maal af Kundskaber, der anviser dem Plads i Realskolen, og i stigende Grad knyttes der efterhaanden en fast Stab af dygtige Lærere til vore Skoler. Allerede nu findes der et ret betydeligt Antal Lærere, der have nedlagt deres Ungdoms- og bedste Manddomskræfter i Arbejdet inden for Privatskolen, og som i en ikke saa fjern Fremtid ville have naaet en Alder, da haade Skolen og de selv ville være bedst tjente med, at de opgave Skolegerningen. Det er ikke uden Grund, at saadanne Lærere, der kun undtagelsesvis have set sig i Stand til af deres knappe Indtægter at opre noget paa at sikre deres Eksistens paa de gamle Dage, med stor Belymring se dette Tidspunkt nærme sig. Den Omstændighed, at de bevilgende Myndigheder nu og da have ydet en velkjent, ikke-pensionsberettiget Skolemand en aarlig Understøttelse af Statskassen, tør næppe begrunde Haabet om en lignende Hjælp, naar der — maasse om en halv Snes Aar eller lidt senere — aarlig møder adskillige gamle Skolemænd med lignende Andragender til Staten. Gennemførelsen af nærværende Forslag vil ganske vist ikke fuldt ud betrygge disse allerede nu ældre Læreres Alderdom; men dette har ikke kunnet afholde os fra at fremsætte et Forslag, der nærmest tager Sigte paa de yngre Lærerkæfter og de kommende Lærergenerationer ved vore Skoler.

I adskillige Aar har Pensions sagen været drøftet mellem Privatskolens Lærere; hver Gang de stævne til Møde, er denne Sag et Hovedspørgsmaal paa Dagsordenen, og dens Gennemførelse imødeses med stor Venssel. Det tør sikkert heller ikke benægtes, at en tilfredsstillende Ordning af disse Forhold i Forbindelse med en heldig Fordeling af Statstilskuddene til Skolernes almindelige Drift, betinger deres Evne til at yde et forsvarligt Arbejde og til — med Bevarelse af de Fordele, Privatskolen som saadan frem-